

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta, 1 fl. 80 kr. za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 15 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 23. julija 1862.

Iz Londona.

Povedali smo unidan, da 12. dne t. m. so se v razstavi londonski slovesno oklicali tisti razstavniki, kateri so poslavljeni ali s svetinjo ali s pohvalnico. Z velikim veseljem smo brali v imeniku, ki ga „Wiener Zeitg.“ razglaša, da med počastenimi razstavniki za pridelke kmetijske stoji tudi

**kmetijska družba krajnska,
kmetijska družba štajarska,
kmetijska družba goriška;**

vse te družbe, kakor tudi podružnica Zateška na Češkem, so prejele svetinjo, in sicer tako, da kmetijska družba krajnska stoji v tej vrsti na prvem mestu, in je medaljo prejela pod številko 283, družba zateška pod številko 344, štajarska pod številko 369, goriška pod številko 453, ki je za druge pridelke prejela še zahvalnico.

Kdor pomisli, da je ta razstava bila razstava, kamor so pridelki in izdelki iz vseh krajev celega sveta prišli na ogled in razsodbo, moremo toliko bolj ponosni biti, da je našim kmetijskim družbam čast došla, da so jih za razpostavljene pridelke njih dežel poslavlili s svetinjami, ker menda nobena družba ni imela zagovornika v Londonu, ki bi bil kaj koledoval za svetinjo, ampak dobile so, kar so dobile, po zgolj sami vrednosti svojega razstavljenega blaga. Razstava kmetijske družbe krajnske je imela to posebnost, da po predlogu vrednika „Novic“ je razun nekterega žita, ki so ga ji poslali fajmošter in marljivi predsednik kmetijske podružnice v Žiréh gosp. Jan. Majnik, je nabrala vse pridelke, ki se prideljujejo na obdelanem ljubljanskem mahu (močirji); pridjala je mnogovrstno šoto tukajšno in natančni pregled obdelovanja našega močirja od začetka njegovega do letošnjega leta, ki ga je kaj zanimivo sestavil magistratni ekonom gosp. Podkrajšek.

Pred 5 leti je krajnski kmetijski družbi na veliki razstavi dunajski velika čast došla, da je prejela veliko svetinjo zlato, sreberno in troje bronastih; sedaj je zlo v sprednji vrsti poslavljenega bila spet s svetinjo v Londonu pri razstavi celega sveta. Take važne poslavlila so očitniše spričevala, da krajnska dežela ni taka reva v kmetijstvu, kakor jo delajo nekteri nemški kulturonošci z besedo in pisanjem, čeravno vsak domoljub želi, da bi se povzdignila še na višo stopnjo v veliko rečeh, za katero pa že leta in leta izgledov pričakujemo od „kulturonošcov“, pa jih le — ni. Mi sami si moramo pomagati po lastnem nauku, po lastni domači omiki, in Bogme! pomagali si bomo, ako le odstranimo vse overe, ki nasprotujejo narodni omiki! To so menda dosti upravičeni in temeljiti vzroki, ne pa prazne veše, da se poganjajo rodoljubi za pravično obveljavo domačega jezika, ker le po naukih z besedo in v bukvah v tistem jeziku, ki ga ljudstvo razume, ga moremo v različnih vednostih čedalje bolj peljati k blagostanu posvetnemu in omiki dušni.

Drugi pot bomo naznanili še druge razstavnike, ki so v naših krajih prejeli poslavlila.

Gospodarske skušnje.

(Murbino perje dobra klaja za ovce). Časnik „Frauendorf. Bl.“ naznanja, da ovcam najbolje tekne murbino perje. Pri kmetijski razstavi v Pragi je bil unidan neki oven na ogled postavljen, ki so ga samo z murbinim perjem redili, pa je tako lepo in svetlo volno imel kakor žida. Tudi gospodar Behm na Nemškem je ovna redil z murbinim perjem, in tako židi podobno volno je imel, da se je vse čudilo; 1000 gold. so mu ponujali za-nj. Ravno ta gospodar je imel družega ovna 5 let starega, ki je vagal 123 funtov, ki se je samo z murbinim perjem v enem letu poredil za 22 funtov; sama najlepša njegova volna je vagala 7 funtov in 10 lotov.

(Premogov pepel se je zoper krompirjevo bolezen potrdil) tako, da ga nemški časnik „Illustr. landw. Dorfz.“ stavi nad vse druge pomočke. Fajmošter Fišer v Kadnu na Češkem pravi, da ta pepel (pepel od premoga ali kamnitega oglja, Steinkohlenasche) odvrne bolezen na njivi, če se v vsako luknjo, kamor se krompir sadi, potrese enmalo tega pepela; v kletih (keldrih) pa naj se položi krompir na ta pepel, še bolje je pa, če se ž njim potrese.

(Prav debela čebula se zredí), ako se drobna čebula, za katero gospodinja v kuhinji tako prav ne mara, v hišo tako blizo peči položi, da se počasi popolnoma posuši (pa vendar po vročini ne zasmodí). Tako suho čebulo sadi potem spomladi na vertu v grede, ktere si že prejšno jesen pognojil. Ako se s čebulo tako ravna, ne zastavi skor nobenega stebela, čebula pa zraste silo debela in posebuo dobrega okusa. Poskusimo!

(Turšica, repa in fižol na eni njivi). V Toskani na Laškem sadijo in sejejo turšico, repo in fižol skupaj. Turšico pokladajo na njivi po 3 čevlje saksebi; v sredo sejejo repo, med repo in turšico pa sadijo fižol. Repno seme poprej 3 ali 4 dni namakajo v vodi. Dokler stoji turšica na njivi, raste repa zlo počasi; brž pa ko se turšica požanje, začne repa silno hitro rasti in postane tako debela, da vaga po 10 do 20 funtov.

Gospodarska novica.

* Družba za pokončevanje gosenic se je ustanovila v Boskovicu na Marskem. Ko se je namreč letos vidilo, da je strašno veliko gosenic, je naročil ondašnji pametni učitelj svojim šolarjem, naj naberejo gosence mešičke (pupe), in družba jim bo plačala za vsakih sto 2 nova krajcarja. Ni preteklo 14 dni in že se je nabralo in pokončalo čez 300.000 mešičkov. In v celi ti okolici niso skor vidili metulja v tem, ko jih je drugod vse polno bilo. Ker pa ena sama babica zaleže več sto jajc, iz katerih se drugo leto izvalijo gosence, je očitno, koliko škode se je po tej poti in z malimi stroški odvrnilo sadnemu drevju. — Naj bi se posnemalo to tudi drugod!